

POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku D. I.

z udziałem S. G. i B. G.

o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej D. I.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 31 sierpnia 2022 r., I Ca 349/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika B. G. koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 240 (dwieście czterdzieści) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 czerwca 2022 r., Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli oddalił wniosek D. I. o zmianę prawomocnego postanowienia tego Sądu z 21 września 2016 r., którym stwierdził, że spadek po J. I., zmarłym [...] 2013 r., nabyła córka B. G. na podstawie testamentu ustnego z 20 listopada 2013 r. Apelacja

wnioskodawcy została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 31 sierpnia 2022 r. Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przesłanek kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżący podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie przytoczonych jako podstawy kasacyjne art. 958 k.c. w zw. z art. 952 § 2 k.c. i art. 679 § 1 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nakładało na skarżącego powinność wykazania, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia przytoczonych we wniosku o przyjęcie skargi przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Oczywiście jest tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy sprawy. Zarzucane uchybienia muszą mieć zatem kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne

w sposób jednoznaczny i oczywisty, na pierwszy rzut oka, co skarżący winien wykazać we wniosku o przyjęcie skargi w wyodrębnionym konstrukcyjnie i formalnie wywodzie prawnym, bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia; podstawy kasacyjne nie podlegają bowiem badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Należy też przypomnieć, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230). Skarżący nie wykazał tego rodzaju nieprawidłowości zaskarżonego orzeczenia. Przeprowadzona przez niego w skardze wykładnia art. 952 § 2 k.c. nie uwzględnia konstrukcji logicznej zastosowanej przez ustawodawcę w tym przepisie w postaci alternatywy rozłącznej. Artykuł 952 § 2 k.c. stanowi bowiem, iż pismo stwierdzające treść testamentu ustnego dla jego skuteczności winno być podpisane przez spadkodawcę i dwóch świadków albo wszystkich świadków. Rozłączność tej alternatywy oznacza, że ustawodawca przewiduje dwie niezależne od siebie sytuacje skuteczności dokumentu stwierdzającego treść testamentu ustnego: podpisanie go przez spadkodawcę i dwóch świadków albo podpisanie go przez wszystkich świadków. Ziszczenie się któregośkolwiek z tych warunków automatycznie powoduje skuteczność testamentu. Z wiążących Sąd Najwyższy, przy rozpoznaniu wniosku o przyjęcie skargi (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), ustaleń stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia wynika, że dokument stwierdzający treść ustnie wyrażonej przez spadkodawcę ostatniej woli został podpisany przez trzech świadków, czego skarżący nie kwestionował.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 3, 98 § 1¹ k.p.c. i art. 99 oraz art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przy uwzględnieniu § 6 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r. poz. 1935).

[SOP]

[ms]